

Tanítási tervezet

1. Alapadatok

Az óra időpontja: 2021. december 9. 10 óra 5 perc

Iskola, osztály: Szilágyi Erzsébet Gimnázium; 5.B

Iskola neve és címe: 1016 Budapest; Mészáros utca 5-7.

Tanít: Ecsédi Hajnalka Anna

Témakör megnevezése: Alapvető légköri jelenségek és folyamatok

Tanítási egység (téma) címe: Élet a trópusokon

Az óra (jellemző) típusa: Új ismereteket közvetítő óra alkalmazó ellenőrzéssel

2. Tantervi követelmények

2.1. A tanítási óra oktatási céljai: A trópusi övezetben kialakult éghajlatok különbözőségeinek felfedeztetése.

2.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai: A tanulók képesek legyenek a különböző területek jellemzésére képi anyag segítségével.

2.3. A tanítási óra nevelési céljai: A tanulók a különböző népcsoportokkal és életformákkal való megismertetése, nyitottságra és elfogadásra való nevelés.

2.4. Oktatási követelmények:

a. Fogalmak:

- új: oázis
- megerősítendő: éghajlat, esőerdő, szavanna, sivatag,

b. Folyamatok:

- új: -
- megerősítendő: -

c. Összefüggések:

- új: a környezeti viszonyokhoz való emberi alkalmazkodás
- megerősítendő: éghajlati elemek által megteremtett környezeti viszonyok

d. Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek:

Kép alapú megfigyelés: táj, öltözködés, lakóhely, életforma.

e. Fejlesztendő készségek, kompetenciák:

- Tanulás kompetenciái: a különböző információhordozó elemek használata (képek);
- Kommunikációs kompetenciák: kérdés-felelet módszer segítségével; páros munka során;
- Gondolkodási kompetenciák: gondolkodtató kérdések feltétele; összefüggésekre való ráirányítás;
- Személyes és társas kapcsolati kompetenciák: páros feladatmegoldás során;

- Kulturális tudatosság kompetenciái: a trópusokon élő népek életmódjának megismerése;
- f. Főbb tanulói tevékenységek: tanulói közlés; vázlatkészítés; írásbeli és szóbeli feladatmegoldás; képek elemzése és értelmezése;

3. Szemléltető és munkaeszközök

Power Point bemutató (továbbiakban: PPT)

ebben: fényképek.

Táblai vázlat

Mit csomagoljunk a bőröndbe? feladathoz tárgyak (napszemüveg, esőkabát, takaró stb.)

4. Felhasznált irodalom

Természettudomány kerettanterv, 2020

Oktatási Hivatal, NAT 2020: Természettudomány tankönyv 5.

OFI, Csákány-Dombovári-Hartdégéné, 2013: Természetismeret 6.

MOZAIK, 2013: Természetismeret 5.

5. Mellékletek jegyzéke

1. sz. melléklet: PPT (36 dia)
2. sz. melléklet: Feladat_ Mit csomagoljunk a bőröndbe
3. sz. melléklet: Feladat_ Mire figyeljünk turistaként
4. sz. melléklet: Táblavázlat_ Oázis
5. sz. melléklet: Feladat_ Teve tourmix

Az óra részletes felépítése

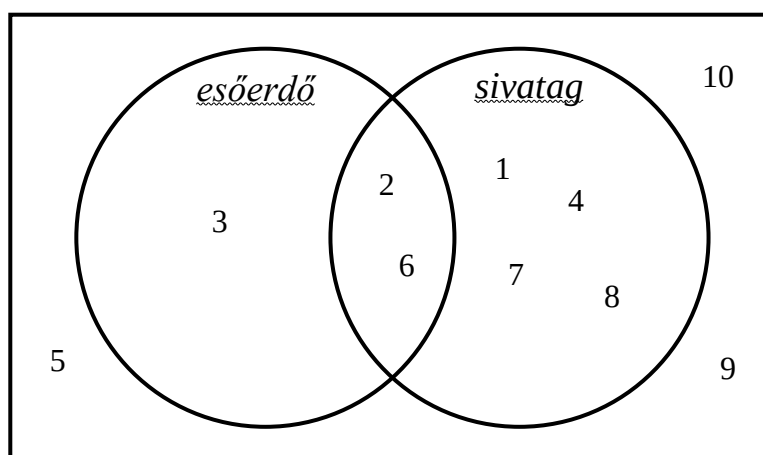
Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Didaktikai módszer	Munkaforma	Eszköz
1	Jelentés, adminisztráció	-	-	-	PPT_1.dia
2-6	Melyik éghajlaton járunk? 1-1 fotó vetítése a területekről (egyenlítői égh., szavanna égh., trópusi sivatagi égh.); A tanulók leírják melyik képen melyiket látjuk, majd közös ellenőrzés. Figyelemfelhívás: sivatag $\neq$ homok	Ráhangolódás a témára, előzetes ismeretek előhívása.	Képelemzés. Irányított kérdés, tanulói közlés.	Irányított egyéni munka. Osztálymunka: kérdés-felelet.	PPT_2-5.dia
7-11	Mit csomagoljunk a bőröndbe? Használati tárgyak felsorolása és bemutatása, amelyeket csoportosítani kell aszerint, hogy az esőerdőbe vagy a sivatagba való utazás során kell használnunk. Először a tanulók csoportosítanak, majd közös ellenőrzés.	Ismeretek alkalmazása. Elemzés, tényfeltárás.	Problémafelvetés. Irányított kérdés, tanulói közlés. Tanulók munkáltatása.	Irányított egyéni munka. Osztálymunka: kérdés-felelet.	2. sz. melléklet
12-16	Mire figyeljünk turistaként? Állítások hangzanak el, amelyek vagy az esőerdőben vagy a sivatagban való tartózkodásra vonatkoznak, hasznos gyakorlati információkat tartalmaznak. A tanulóknak szét kell válogatni az állításokat aszerint, hogy melyik éghajlati övre vonatkozik az instrukció, tanács.	Ismeretek alkalmazása, rendszerezés.	Irányított kérdés, tanulói közlés. Tanulók munkáltatása.	Páros munka. Osztálymunka: kérdés-felelet.	3. sz. melléklet
17-26	Ember a trópusokon Képek alapján összehasonlítjuk az esőerdőben, illetve a sivatagban élő emberek öltözködését és lakhelyét. Öltözködés: - esőerdő: magas páratartalom $\rightarrow$ testet alig fedő ruhák - sivatag: napsugárzás + homok $\rightarrow$ teljes testet fedő ruhák Lakóhely: - esőerdő: fából cölöpházak	Tényanyagbiztosítás, tényanyagfeldolgozás. Elemzés, tényfeltárás. Rögzítés.	Képelemzés. Irányított kérdés, tanulói közlés. Vázlatkészítés.	Osztálymunka: kérdés-felelet.	PPT_6-16.dia 4. sz. melléklet

	- sivatag: - o nomád sátrak - o állandó: oázisok Felsorolt elemekből oázis rajzolása!				
27-36	Ember és állat kapcsolata Esőerdő: - nyílméregbeka – fúvócső - vad állatkölykök – háziállatok - dik-dik antilop – hús - rovarok – fehérjepótlás Savanna: - agyar, tülök levágása – védekezés - szafari – turizmus - szarvasmarha tartás Sivatag: - teve karaván - turista tevegelés	Tényanyagbiztosítás, tényanyagfeldolgozás. Ismeretek alkalmazása. Elemzés, tényfeltárás. Rögzítés.	Képelemzés. Irányított kérdés, tanulói közlés. Vázlatkészítés.	Osztálymunka: kérdés-felelet.	PPT_17-33.dia
37-39	Képes összefoglalás 3 darab fotó alapján a tanult területek felismerése. Miből jöttél rá? – jellegzetességek megnevezése.	Ismeretek rögzítése. Ellenőrzés.	Képelemzés. Irányított kérdés, tanulói közlés.	Osztálymunka: kérdés-felelet.	PPT_34. dia
40-44	Teve tourmix Játékos levezető feladat: Miért a teve a sivatag hajója? A tevéről igaz-hamis állítások. A leggyorsabb tanuló mondhatja a választ. Helyes válaszért pont jár, legtöbbet gyűjtő(k) a nyertes(ek), órai pluszt kapnak.	Érdeklődés fenntartása. Ismeretek előhívása és alkalmazása.	Irányított kérdés, tanulói közlés. Tanulók munkáltatása.	Irányított egyéni munka.	PPT_35. dia 5. sz. melléklet
45	Az osztály tanórai munkájának az értékelése. Elköszönés.	Értékelés.	Tanári közlés.	-	-

2. sz. melléklet

Mit csomagoljunk a bőröndbe?

1. hosszúujjú fehér póló
2. napszemüveg
3. esőkabát
4. takaró
5. túraszandál
6. bakancs
7. pulóver
8. sál
9. strandpapucs (egésznapos használatra)
10. esernyő

3. sz. melléklet

Mire figyeljünk turistaként?

Állítás.

Magyarázat.

1. Gyalogoljunk hajnali és alkonyati órákon, ne napközben!

Nincs erős napsugárzás, alacsonyabb a hőmérséklet.

2. Ha eltévedünk, kövessünk egy patakot, folyót a folyásirányban haladva!

Nagyobb a valószínűsége, hogy lakott területre érünk.

3. A bakancsot mielőtt ismét felhúznánk, mindig rázzuk ki.

Mert skorpió vagy rovar lehet benne.

4. Igyekezzünk este 18 órára, napnyugtára visszajutni a táborhelyünkre, mert naplementekor nagyon gyorsan lesz sötét.

Nehéz tájékozódás, megelevenednek az állatok.

5. Az életben maradást elősegíti, ha van nálunk egy kis zsebtükör.

Fényjelzés leadása, ha pl. eltévedtünk, segítségre van szükségünk.

6. Homokviharban feküdjünk le, és takarjuk be magunkat teljesen!

Így védhetjük a szemünket, testünket a homokszemek okozta sérülésektől.

7. A legnagyobb veszélyt az ízeltlábúak (szúnyogok, kullancsok, pókok stb.) jelentik. Ezek ellen szúnyoghálóval, rovarriasztóval, vagy testünk sárral való befedésével védekezhetünk.

Esőerdő: 2., 4., 7.,

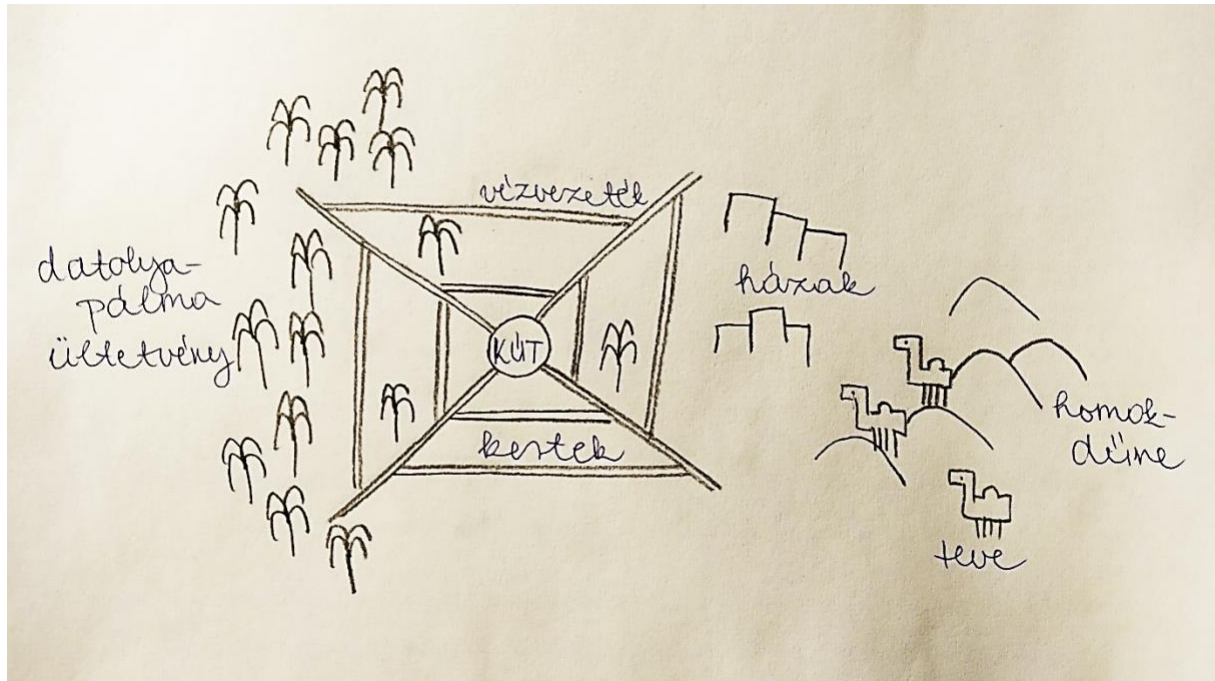
Sivatag: 1.,

Mindkettő: 3., 5., 6.,

4. sz. melléklet

Oázis

Kötelező elemek: datolyapálma ültetvény, kertek, kút, házak, homokdűne, teve, vízvezeték.

5. sz. melléklet

Teve tourmix

1. Dromedárnak nevezzük a kétpúpú tevét. Hamis
= egypúpú teve
2. A tevekaravánok akár 26 ezer tevéből is állhatnak. Igaz
3. A teve csak 40 °C fölött izzad. Igaz
4. Egy hím teve maximum 90 kg terhet tud cipelni. Hamis
max. 200 kg
5. A teve képes becsukni az orrlyukait, hogy homokvihar során ne menjen bele a homok. Igaz
6. Egy teve képes meginni 100 liter vizet 15 perc alatt. Igaz
7. A teve hátán sokkal kevesebb szőr van, mint a hasán, azért, hogy nem üljön meg rajta a homok, amikor belefújja a szél. Hamis
A hátán van több szőr, hogy megvédje az erős napsütéstől; hasán kevesebb, hogy ha lefekszik, átjárjon a levegő a hasa alatt és csökkentse a hőmérsékletet.
8. A tevék térdén vastag bőrkeményedés található, hogy ha leül a forró homokba (akár 70 °C), ne szenvedjen égési sérülést. Igaz
9. A tevéknek duplasoros szempillájuk van. Igaz
Feladat: homok elleni védelem.
10. A tevehajcsárok folyadékpótlásként a tevék vizeletéből is szoktak inni. Hamis
Tevetejet isznak.